

หลักสูตรอาชีพ การทำลูกประคบสมุนไพร จำนวน ๕ ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอคลองเขื่อน

☐ กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม ☒ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม

☐ กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและการบริการ ☐ กลุ่มอาชีพสร้างสรรค์ ☐ กลุ่มอาชีพเฉพาะทาง

ความเป็นมา

โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน มีความสำคัญกับการจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานราก ที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาด โอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพ ระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไป ประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่ม รายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยัง เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานใน การพัฒนา (Area – based Development) ใช้หลักสูตรอาชีพเป็น ฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตร กลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม หลักสูตร กลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ หลักสูตร กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตร กลุ่มอาชีพและเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตร การพัฒนาอาชีพ up – skill re – skill และ new – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และ ตลาดแรงงาน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๓ ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร มนุษย์ เป้าหมายเพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็นรากฐาน ที่แข็งแกร่งของประเทศ

จากการสำรวจความความต้องการของผู้เรียนในชุมชนที่มีความสนใจ และต้องการมีรายได้เสริมให้กับ ตนเอง ซึ่งมีความประสงค์เข้ามาฝึกอาชีพเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำลูกประคบ สมุนไพร การจัดทำหลักสูตร การทำลูกประคบสมุนไพร จัดเป็นหลักสูตรในกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรมหรือ หัตถกรรม และได้ตอบสนองตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทรัพยากรที่มีสามารถจัดหาได้ ต้นทุน ค่อนข้างต่ำกว่าพื้นที่อื่น และเพื่อเป็นช่องทางในการขยายอาชีพ เพื่อมุ่งพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษา พัฒนา อาชีพและการมีงานทำ สามารถสร้างรายได้อาชีพให้มีความมั่นคง

หลักการของหลักสูตร

การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพโดยสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มีการพัฒนา หลักสูตร อาชีพตามความต้องการของผู้เรียนโดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ทักษะ ใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียน และประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนให้มีความ พร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) และอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุข สามารถ นำไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ การต่อยอดอาชีพเดิมให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์สินค้า/บริการ การเพิ่มศักยภาพในการผลิต ส่งเสริมความรู้เรื่องบรรจุกฎภัณฑ์ และการส่งเสริมการขาย ผ่านระบบออนไลน์ โดยให้อยู่ในกระบวนการจัดทำหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตร กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม พาณิชยกรรมและบริการ ความคิดสร้างสรรค์ และอาชีพเฉพาะทาง ให้ครบกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการส่งเสริมอาชีพเพื่อการมีงานทำ และมีรายได้

ดังนั้น การจัดทำหลักสูตร การทำลูกประคบสมุนไพร จัดเป็นหลักสูตรในกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม เป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) ให้กับผู้เรียนที่มีความสนใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับตนเอง ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จุดหมายของหลักสูตร

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การใช้วัสดุอุปกรณ์ วัตถุดิบ ในการทำลูกประคบสมุนไพร
๒. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน การทำลูกประคบสมุนไพร
๓. ผู้เรียนสามารถออกแบบการบรรจุภัณฑ์
๔. ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพเสริม ลดรายจ่าย สร้างรายได้

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการมีอาชีพใหม่ (New Skill)

ระยะเวลา

จำนวน ๕ ชั่วโมง แบ่งเป็น
ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง
ปฏิบัติ ๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร	๑. ความสำคัญของประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร ๒. ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร ๑.๒.๑ ความต้องการ ของตลาด ๑.๒.๒ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ ในการทำลูกประคบสมุนไพร ๑.๒.๓ การออกแบบการบรรจุภัณฑ์ ๓. ทิศทางการประกอบอาชีพ	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่อง ความสำคัญของอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร ๒. ศึกษา ความรู้เบื้องต้นในการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพรข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพจากผู้รู้ ผู้ประกอบการในชุมชน ความต้องการของตลาด การลงทุน และกระบวนการผลิต การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ	๑ ชม.	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
				๓. วิทยากรกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบวิธีการในการประกอบอาชีพ ตลอดจนผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความพร้อม และศักยภาพของผู้เรียน		
๒	ทักษะอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร	๑. ขั้นตอนการประกอบอาชีพ ๑.๑ การคัดเลือก วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ สำหรับใช้การทำลูกประคบสมุนไพร - ผ้าดิบ - เชือกขาว - หัวไพล - ขมิ้นชัน - ใบมะขาม - พิมเสน - การบูร - ลูกมะกรูด - ใบส้มป่อย - เกลือเม็ด ๑.๒ ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพการทำลูกประคบสมุนไพร ๒. ขั้นตอนการทำลูกประคบสมุนไพร - เตรียมสมุนไพร : หั่นหรือบดสมุนไพรสด เช่น หัวไพล ขมิ้นชัน ผิวมะกรูด - ผสมสมุนไพร : นำสมุนไพรที่เตรียมไว้ ผสมกับใบมะขาม ใบส้มป่อย เกลือ การบูร และพิมเสน - ห่อลูกประคบ : นำสมุนไพรที่ผสมแล้วใส่ผ้าดิบ ห่อให้เป็นลูกกลม ประมาณขนาดลูกส้มโอ - รัดลูกประคบ : รัดลูกประคบด้วยเชือกให้แน่นหนา - นึ่งลูกประคบ : นำลูกประคบไปนึ่งในหม้อนึ่งประมาณ ๑๕-๒๐ นาที - นำมาประคบ : นำลูกประคบที่นึ่งแล้ว มาประคบบริเวณที่ต้องการ	วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติ พร้อมการอธิบายการทำลูกประคบสมุนไพร	-	๔ ชม.

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			๓. การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ๔. ดูแลรักษาเพื่อการจำหน่าย - สามารถเก็บลูกประคบที่นึ่งแล้วไว้ได้ ๓-๕ วัน หากต้องการเก็บนานขึ้น สามารถเก็บในตู้เย็นได้			

สื่อการเรียนรู้

- ๑. ใบความรู้การทำลูกประคบสมุนไพร
- ๒. วิทียากร ได้แก่ นางสาวสุริยา อาราชัด ให้ความรู้การทำลูกประคบสมุนไพร
- ๒. วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ ที่นำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติ

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การวัด และ ประเมินผล

- ๑. การประเมินความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ เรื่อง การทำลูกประคบสมุนไพร ร้อยละ ๒๐
- ๒. การประเมินทักษะการปฏิบัติ ร้อยละ ๔๐
- ๓. การประเมินคุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ ร้อยละ ๔๐

เครื่องมือวัดและประเมินผล

- ๑. การประเมินความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ
 - แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจ ๒๐ คะแนน
- ๒. การประเมินทักษะการปฏิบัติ
 - แบบสังเกตการปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้ / การจัดกิจกรรม ๑๐ คะแนน
 - การสาธิต / แสดงขั้นตอน / วิธีการปฏิบัติ ๒๐ คะแนน
 - การมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา) ๑๐ คะแนน
- ๓. การประเมินคุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ
 - การสังเกตชิ้นงาน ๓๐ คะแนน
 - ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ๑๐ คะแนน

การจบหลักสูตร

- ๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- ๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

แผนจัดการเรียนรู้

วิทยากร.....นางสุรียา อาราชัด.....หลักสูตร.....การทำลูกประคบสมุนไพร....

จำนวนชั่วโมง.....5.....ชั่วโมง.....(เรียนวันละ.....5....ชั่วโมง)

วันที่.....9..... มิถุนายน 2568.....เวลาเรียน.....9.00-15.00....น.

สถานที่จัดการเรียน.....ศาลาประชาคม หมู่ 1 ตำบลบางโรง อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา.....

วัน เดือน ปี	เริ่มเวลา-ถึงเวลา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
9 มิถุนายน 2568	9.00-15.00 น.	บรรยายให้ความรู้เรื่อง - ช่องทางการประกอบอาชีพและความสำคัญในการประกอบอาชีพ - การคัดเลือกวัสดุในการทำลูกประคบสมุนไพร - แหล่งที่มาของวัสดุ - การออกแบบตราสินค้าบรรจุภัณฑ์ และการจำหน่าย สาธิตการทำ และลงมือปฏิบัติ - เตรียมสมุนไพร : หั่นหรือบดสมุนไพรสด เช่น หัวไพล ขมิ้นชัน ผิวมะกรูด - ผสมสมุนไพร : นำสมุนไพรที่เตรียมไว้ผสมกับใบมะขาม ใบส้มป่อย เกลือ การบูร และพิมเสน - ห่อลูกประคบ : นำสมุนไพรที่ผสมแล้วใส่ผ้าดิบ ห่อให้เป็นลูกกลมประมาณขนาดลูกส้มโอ - รัดลูกประคบ : รัดลูกประคบด้วยเชือกให้แน่นหนา - นึ่งลูกประคบ : นำลูกประคบไปนึ่งในหม้อนึ่งประมาณ ๑๕-๒๐ นาที - นำมาประคบ : นำลูกประคบที่นึ่งแล้วมาประคบบริเวณที่ต้องการ บรรยายให้ความรู้เรื่อง - การเลือกบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม - การเก็บรักษา สามารถเก็บลูกประคบที่นึ่งแล้วไว้ได้ ๓-๕ วัน หากต้องการเก็บนานขึ้น สามารถเก็บในตู้เย็นได้ - การคิดคำนวณต้นทุน และการกำหนดราคาขาย - การสร้างช่องทางในการขายแบบออนไลน์ และการขายในชุมชน - คุณธรรมในการประกอบอาชีพ	เรียนวันละ...5...ชม.

ลงชื่อ.....นาง สุรียา อาราชัด.....วิทยากร

(นางสุรียา อาราชัด)

วันที่....2.../...มิถุนายน.../....2568....